

møllerne om Optræk og Omsætning udenfor Loven; saa troer jeg heller ikke, at der egentlig kan siges noget Bæstentligt herimod. Hvad Udsalg af Brød angaaer, da er det ved Lov af 27de November 1853 tilladt Kjøbstadsbagere at have Udsalg af Brød, hvor de ville, paa Landet; men det er jo, som bekendt, kun en temporair Lov. Jeg troer, det Naturlige er, at der er saamange Udsalgssteder paa Landet som muligt; thi overhovedet er man tilbøielig til at troe, at det er lettere paa Landet at forsyne sig med de egentlige Fornødenhedsvarer, end det egentlig er. Jeg veed Tilfælde, hvor en heel Deel Huusmænd have været nødte til at forsyne sig med det, de behøvede af Kornvarer og Deslige, ved Auctioner, som andre større Landbrugere afholdt, og hvorved der tilstodes dem en meget lang Credit, hvorved der virkelig kan opstaae Forhold, der paa flere Maader kunne være trykkende, fordi de ved den lange Credit bleve særdeles opmuntrede til at kjøbe. Jeg troer derfor, at det er i de mindre Landboclassers Interesse, at de kunne gjøre Indkjøb af Fornødenhedsvarer paa selve Stedet. Det vilde maaske have været ønskeligt, hvis man i Lovforslaget havde kunnet udstrække Tilladelsen videre end til Kornvarer og Brød, men disse to Gjenstande troer jeg virkelig man uden Betænkelighed kan optage, og et større Omfang kan man ikke give denne Lov efter dens hele Anlæg.

Da ingen Flere begjærede Ordet, gif man over til Afstemning, hvorved § 2

vedtoges eenstemmigt med 63 Stemmer.

§§ 3 og 4 fattes derefter under Forhandling.

Møseværn: For Kjøbstæderne er det jo meget vanskeligt at indføre større Næringsfrihed, end den allerede bestaaende, uden paa en vis Maade at slutte sig til de Næringsveie, som allerede have dannet sig. Saaledes gives der Bestemmelser for Kjøbenhavn om Mølleterne, som jeg har troet, at man uden videre kunde overføre til de andre Kjøbstæder. Man kunde troe, at ved Loven om Mølleærning af 14de April 1852. vare alle andre Lovbestemmelser derom blevne overflødige; det hedder

nemlig dert, at Møllerne have samme Ret til Udsalg af deres Producter som andre Fabrikanter, og ifølge en Placat af 5te Juli 1825 har enhver Fabrikant Ret til at have et Udsalgssted; men det er dog overmaade tvivlsomt, om de andre ældre Bestemmelser, som vare af en mere indskrænkende Natur, derved ere hævede. Det var nemlig saaledes vel ifølge et Rescript af 17de September 1811 tilladt de Møllere i Kjøbenhavn, som vare Interessenter i Møllerlauget, at de maatte handle med Meel, som de selv havde formalet; men denne Tilladelse var indskrænket saaledes, at Udsalget ikke maatte finde Sted paa selve Møllerne, og det mindste Quantum, de maatte sælge, var 2 Ris pund; men ved et Rescript af 26de November s. A. blev denne Minimumsbegrændsning hævet saaledes, at de fik Lov til at sælge Meel i store og smaa Partier, men under Forpligtelse til derpaa at tage sær ligt Børgerskab. Imidlertid kan jeg ikke indsee, at det skulde være nødvendigt at opretholde denne Forpligtelse. Jeg indseer heller ikke, hvorfor Møllerne ikke ligesaa vel kunne sælge Gryn som Meel, og det forekommer mig, at, da man unægteligen ved flere Bestemmelser, som vi i den senere Tid have søgt at sætte igjennem, maaske have grebet noget stærkt ind i Møllernes Stilling, saa vilde det være ønskeligt, om man gav dem en saadan lille Udvidelse af deres Næringsberettigelse, som jo kun kan være til Fordeel for Forbrugerne; thi Møllerne ere Folk, som forstaae sig bedre paa Meel og Gryn end Andre, og som altsaa ogsaa, forsaavidt det ikke er deres eget Fabricat, kunne kjøbe det fra Andre og sørge for, at det er godt, og de egne sig derfor virkelig til at træde ind i denne hele Omsætning.

Hvad Bagerne angaaer, saa er det ved en Cancellieplacat af 23de November 1832 tilladt Laugsbagerne her i Kjøbenhavn at handle med Meel i store og smaa Quantiteter, og denne samme Bestemmelse troer jeg ogsaa kan udvides udenfor Kjøbenhavn og komme til at angaae ikke blot egentlige Laugsbagere, men ogsaa Rugsbrødsbagere, hvilke hidtil i Almindelighed, naar de have villet gjøre det, have været forpligtede til at tage særligt Børgerskab som Meel- og Grynhandlere, fordi de ikke